

Santi Vila publica 'Vida plena, vida bona. Pensament i creativitat des de la llibertat, l'ètica del dubte i la compassió', un diàleg entre el seu jo filòsof i el polític

ANA JIMÉNEZ

Assaig De les seves classes d'universitat neix un diàleg amb si mateix: entre el seu jo reflexiu, pensador, i l'home d'acció. Santi Vila convida a reflexionar sobre coherència i conviccions que anteposa a interessos i desitjos de preservar el poder

El filòsof i el polític

FÈLIX RIERA

L'assaig de Santi Vila, polític, historiador i filòsof, que porta per títol *Vida plena, vida bona. Pensament i creativitat des de la llibertat, l'ètica del dubte i la compassió* és un singular diàleg que es forja a les classes que imparteix als seus alumnes a la Universitat Ramon Llull, i que culmina en un diàleg amb si mateix, obert als altres. És un diàleg a la recerca d'una política curativa, asossegada, contemplativa i estètica, entesa com a pensament d'idees. El centre de gravetat de l'assaig és un diàleg entre l'home filòsof i l'home polític. El filòsof que renova, des del coneixement i la reflexió, l'home d'acció, el polític. L'assaig commou perquè mostra com les ferides del combatent no busquen apartar-se del

camp de batalla sinó tornar-hi transformat en un ésser més sensible i savi. La seva proposta és alhora la recerca d'una raó més sincera davant la contingència de la vida i un procés de rehabilitació de la cultura i la tradició filosòfica per conèixer-nos millor. El que ens proposa té la força del vulnerable; descriu la fragilitat de la força a través d'una sèrie d'episodis polítics que ell ha viscut. L'assaig bé podria definir-se amb l'observació d'Alain Bodiou: "El que el filòsof pot aportar a la política no és en absolut la voluntat de poder, sinó de desinterès".

El "desinterès" que aporta Santi Vila ens acosta en certa manera a la lectura que s'ha anat realitzant al llarg de la història de la filosofia de *La República* de Plató. En ella, Sòcrates apel·la

a "la veritable vida", assenyalant que hi ha quelcom superior als plaers, els jocs i el poder i que, si hi ha una cosa per la qual val la pena viure, aquesta alguna cosa no té res a veure amb els plaers, l'egoisme i les ansies de poder. Santi Vila planteja una vida plena i bona, una veritable vida, "fonamentada en el radical respecte a la llibertat individual que necessita un contracte cívic mínim imprescindible, que actui com a garantia d'un marc de seguretat física i jurídica però també com a aglutinadora de la força necessària per afrontar aquells reptes que, de tan ambiciosos, requereixen el concurs dels altres". La força per afrontar els reptes implica prendre consciència que necessitem ser empàtics, posar-nos al lloc de l'altre, cuidar l'amistat,

aprendre de les lliçons de la vida i conservar-nos bons. El filòsof fa veure al polític, a l'home d'acció, que és millor mantenir la coherència en les conviccions que quedar atrapat en els interessos i el desig de preservar el poder. La veu interior del filòsof xiuxiueja a l'orella del polític "que només d'esperança no es pot viure, però sense ella no val la pena viure". És la veu que ens fa apreciar el valor de la compassió, que ens salva, el valor del respecte, de la voluntat de fer el bé, de la humilitat veritable i no impostada i així evitar la fal·làcia de l'home fort davant el vulnerable. Però també és la veu del polític contra el relativisme i el populisme; és la veu a favor de la tradició liberal, marcada per l'experiència, davant els abusos de la ideologia. En el seu as-

És la veu contra el relativisme i a favor de la tradició liberal, marcada per l'experiència, davant els abusos de la ideologia

saig, la vida política de Santi Vila s'il·lumina gràcies a la seva concepció cultural, filosòfica de la vida. La seva lectura és un diàleg per entrar en debats tan complexos i interessants com són, entre d'altres, els problemes derivats de les discriminacions positives, l'eutanàsia, els desafiaments de la pandèmia, els populismes, la traïció política i el setge a la democràcia.

Al llarg de la lectura, el lector va advertint que la veu del filòsof i la del polític són una de sola, capaç d'anar teixint un renovat camp d'acció polític, les forces del qual reclamen la millor tradició liberal d'aprofundiment sobre l'economia social de mercat, la defensa de la democràcia parlamentària i dels "valors universals que regeixen i han de regir qualsevol ordenament constitucional modern... de l'obligació cívica de perseguir el progrés moral". Les reflexions que s'exposen busquen sempre el lector per oferir-li un programa de vida plena, vida bona. |

Santi Vila

Vida plena, vida bona. Pensament i creativitat des de la llibertat, l'ètica del dubte i la compassió/Vida plena, vida bona. Pensamiento y creatividad desde la libertad, la ética de la duda y la compasión

LIBROS DE VANGUARDIA. 154/146 PÀGINES. 17 EUROS

Assaig Jordi Pigem i les conseqüències de la pandèmia

Més enllà de la mascareta

MIQUEL ESCUDERO

Sempre és un gust llegir Jordi Pigem (Barcelona, 1964), pensador barceloní que es va doctorar en Filosofia amb una tesi sobre el seu mestre Raimon Panikkar. Ben informat i documentat, planteja la situació de crisi psicològica i de sentit comú en què ens ha sumit la covid-19 (una mestra de la disfressa que ha eclipsat els rostres): una experiència d'aïllament i desparament, amb la seqüela de greus deterioraments de la salut mental. Amb la gestió de la pandèmia s'han disparat les depressions i els suïcidis. En particular, diu Pigem: "Com més temps passen els alumnes aïllats, darrere de les pantalles o sense poder veure el somriure de l'altre, més els costarà d'aprofundir en

El filòsof Jordi Pigem

MARC ARIAS

la dimensió interpersonal". Tots estem sent robotitzats i tractats per algorismes digitals. Però cada persona és única: "Un virus no és una bomba que explota allà on cau. Actua d'una o una altra manera segons el mitjà i el context, segons el sistema immunitari, segons la persona".

Al llarg de 24 capítols, en què cada un es tanca amb la frase que inicia el següent, Pigem qüestiona el propòsit sanitari del passaport covid, que respondria a un pla de vigilància i control promoguts per la tecnocràcia. Una oportunitat de les empreses tecnològiques (també de les indústries biomèdiques i farmacèutiques) per obtenir ingressos descomunals i formar un gran reset (reajustament). Recorda que el general Eisenhower, quan va deixar el seu càrrec de president dels Estats Units, va alertar sobre el potencial d'un poder il·legítim i desastrós: el complex industrial-militar. També va prevenir amb serietat la possibilitat que el poder dels diners sotmetés el món acadèmic.

Al compàs de les distopies *Un món feliç*, d'Aldous Huxley, i *1984*, de George Orwell (a les quals afegeix *Andrea Victrix*, premi Josep Pla 1973, del mallorquí Llorenç Villalonga), Pigem de-

nuncia la tergiversació del llenguatge, una llengua enlletjada i imprecisa amb què es corromp el sentit de la veritat. I si no hi ha res veritable, tot està permès. Si es deixa de pensar, de voler comprendre i dir coses amb sentit, es queda reduït a un simple engranatge, buit de tota intimitat. Un autèntic pandemònim (lloc en què hi ha molt soroll i confusió).

Pigem qüestiona el propòsit sanitari del passaport covid, que respondria a un pla de vigilància i control

Pigem afirma que la revolució digital no es va fer per formar persones autònomes, adultes i creatives. Però això passa sempre i hi cal comptar per afirmar com a persones els éssers humans. Ell és recelós amb la inevitable societat digital i afirma que la intel·ligència artificial és una serp silenciosa i poderosa. |

Jordi Pigem

Pandèmia i postveritat/Pandèmia y posverdad FRAGMENTA. 144 PÀGINES. 16,50 EUROS